

[Horn.]

Det ærede medlem hr. Hvidberg mente nok, der var brug for en kommission, og begrundede sit ønske med to ting: for det første, at der skulle skabes en rigtig fm-skole, og for det andet, at man skulle undersøge alt det nye materiale, der er fremkommet. Nu har den højtærede undervisningsminister lige gjort rede for det, vi tænker os skal ske med fm-skolen, og det kan jeg henholde mig til; men jeg vil dertil føje, at alle jo erkender, at fm-skolen, som den er i dag, ikke kan fortsætte. Det var det, der startede diskussionen for 10 år siden, da medlemmer af venstre rejste spørgsmålet her i tinget. Der er ikke under udvalgsbehandlingen fremført nogen som helst argumentation for eller bevis på, at det skulle være muligt at skabe en sådan skole, som man troede på i 1937. Som vort partis daværende ordfører, den nuværende højtærede socialminister, gjorde rede for i sin ordførertale i 1937, troede vi ikke rigtig på, at den nye form kunne holde, men lad gå, vi gik med til det. Vi har nu konstateret, at den ikke holdt. Derfor sagde jeg i min tale for to år siden, at vi ikke troede, at fm-skolen kunne restaureres.

Med henhold til det, der er sagt om det nye, man skulle hente fra USA, har jeg i høj grad mine tvivl om, at vi i det hele taget kan hente noget fra USA. Jeg tror ikke, de har noget som helst at lære os. Jeg har set så meget til norsk skolevæsen, at jeg tror, det er muligt at uddanne studenter og ingeniører, som er fuldt på højde med dem, der uddannes i andre lande, på grundlag af den udelte skole, de har dér.

Jeg vil endelig sige til det ærede medlem hr. Poul Sørensen, som var inde på de samme tanker om forbedring af fm-skolen, at der kom jo ikke nogen antydning af, hvordan man skulle forbedre den; men det, jeg navnlig vil sige til det ærede medlem, angår det ærede medlems citering af Social-Demokraten, hvor han ligesom ville give udtryk for, at det måtte vel være muligt, at socialdemokraterne nu kunne gøre det til en betingelse, at vi fik det obligatoriske 8. skoleår. Nej, ærede medlem, den mulighed foreligger ikke. Det ærede medlem husker, at jeg engang i udvalget 1955-56 sagde til det ærede medlem, at det ikke ville være mange dage, inden toget kørte. Jeg

henstillede til det ærede medlem og hans parti, at man nu benyttede lejligheden til at tage med toget. 14 dage efter meddelte det ærede medlem, at de konservative ikke kunne medvirke til et obligatorisk 8. skoleår. Så var toget kørt.

Hvidberg: Jeg havde håbet ikke at skulle være nødt til at tage ordet mere i dag — det havde måske tilhørerne også. Når jeg tager ordet, skyldes det den omstændighed, at jeg rent ud sagt er skuffet over, at den højtærede minister vil byde mig et så svagt svar på den alvorlige tankerække, som jeg i dag har fremført, at han vil nøjes med at sige: det er den samme argumentation, der er ingen argumenter, som bider på ham, det er det samme, der er sagt før. Jeg har imidlertid sagt noget i dag, jeg ikke har sagt før, og argumenter bider på mig som på enhver anden alvorlig og ærlig mand. Derfor synes jeg, at det er en forfærdelig måde at feje det hele til side på med et svar af den art; men man må jo finde sig i mange ting herinde.

Så er der dette med, at sagen er drøftet gang på gang. Må jeg gøre opmærksom på, at spørgsmålet om fm-skolen så at sige aldrig blev drøftet i udvalget sidste år eller i det fællesudvalg, der kom bagefter. Man fik bogstavelig talt ikke lov til det. Ved et par lejligheder blev jeg oven i købet latterliggjort, da jeg forsøgte at få en diskussion i gang om den sag.

Nu henviser den højtærede minister til forsøg og til lærere, som har udtalt sig om forskellige forsøg, de har haft på deres egne skoler. Ja, lærerne har udtalt sig om deres egne forsøg, men jeg ville gerne se de forsøg behandlet først i en kontrollerende og kyndig melleminstans, f. eks. i det pædagogiske udvalg eller et lignende sted. Før kan man slet ikke udtale sig om de forsøg.

Endvidere vil jeg gøre den højtærede minister opmærksom på, at det, han sagde med hensyn til udlandet, var meget overfladisk. Vi får jo breve fra folk, der har studeret f. eks. i Amerika, og som fortæller, at de har et tydeligt indtryk af, at der er en væggnende forståelse af, at en tidlig udvælgelse af de velbegavede er nødvendig, hvis Amerika skal bevare sin stilling. Hyppigere og hyppigere, siger de, ser man i den amerikanske lærerpresse stillet det spørgsmål: